

De verbis domini

par illa que exuperat omnem sensum. gaudium magnū. magnū valde et sempiternum

Redes illa est laboris et doloris omnis absentia. cure et anxietatis nulla incidētia. nulla molestia. nulla angustia. nulla confusio. nulla formido. vbi absterget deus oculos lacrimarum ab oculis sanctorum. vbi presens aberit omne malum. **R**edes illa est perpetua in sanitate firmitas incoscussa in animi libertate suauitas. suauissima et supdulcissima in vultu creatoris delectatio. sancta et sincera in sanctorum societate dulcedo. **R**edes in quibus illa est induit vestimentis glorie. cum gloria et tristitia tripudiare in conspectu diuine potentie. gloria et honore coronari et radijs excellentissime claritatis penniter illustrari. **R**edes illa est indefessus et irreuerberatus intuitus in illud diuine lucis archanum de supra potentia sapientia bonitate magnificentissima admiratio. atque inter amplexus dei omnipotentis indeficiens promeratio. et pietas eius perpetue sempiternaliter iugis fructio. pennis ex toto corde et tota anima atque ex omnibus viribus virium medullis exultatio. **R**edes illa est in circuitu elata fulgide eternitatis inspectio. inextinguibilis erga ipsam venam charitatis et iuncta affectio. serenissima ad presens lumen accessio. et incomprehensibilis celestium gaudiorum participatio. **R**edes in quibus illa est accubere in conuiuio regis eterni. bibere et iebriari a multitudo dulcedinis domini. accedere in flammam calere et superuere in ardoribus sempiternis. ire et intrare ac penetrare versus ad interiora dei. bene vehementia amoris. haurire dulcoris fontis viter sapientie esse cum deo sine fine. Amen

Sequuntur cause

propter quod cancellaria dimittere volebat. Ista est pars angustiarius et calamitatus in officio cancellarie presens. quoniam consideratione et sanctissimorum deum timentium consilium. cedere simpliciter et gratis. fixus institui.

Quod enim plerumque dominis magnis valde que aduersissimi sunt complacere vel obsequio. noia non explico illa scientibus. Puto videtur insania. hanc proplexitatem cum fas esset non fugere. siquidem indignatio principis mors. et nemo potest duobus dominis fuisse.

Logor amicis fauere que tamen erueri me non sufficiunt. nec mea factiosus et fortissimis hominibus que omnia calunians que ago. imo et verba mea tota aduersum me execrantur. Nec de circumpsectio plerumque personalis est que altera. que casu licet

et expedit secedere et vincere in bono malum ne obnitendo frustra ego ruine magne cum amicis inuoluar. Hoc docere potest ea que nouiter conigerunt. christi filii et pauli exempla atque doctorum cum meta id suadet. nam hoc casu pastoris fugere non fugere est. **L**ogor inportunissimis. imo nimis gubus obniti vel peccare. melius autem est incidere dei manus que hominum cum potest declinari. ne amas periculum perat in illo. **L**ogor ad liberationem aliorum vel per consuetudine temporis ignaros sciam et perniciosos moribus promouere et quibus sufficiens ibi proponere. cum tamen dicat sapiens. Nolite velle fieri iudex nisi forte tute valeatis irripere iniurias. **L**ogor inportunissimis hominibus diuersorum morum a meis mittere. et obsequio eis coniungi familiaritate aut in ciuilibus iudicabor et ero pro primo piculo. quod gaudere oportet cum gaudentibus. **L**ogor asidue rumores audire que illic continue prestentur. que ab aie que omnes eripit. et in multiloquiis hominum periculum non deesse. ac specialiter congregata per hec dilabi statim cogniti sunt. **L**ogor laborare per curiosos sermonibus que absque edificatiois fructu. maxima temporis per absumit. et mihi conuenit illud. stulto labore persumeris. **L**ogor rursus curie fluctibus esse nisi se immergi vel in gressu iudicabor. a que vult emigrare. sola hec fuit occasio cancellaria postulandi. et contulit hoc de. aliter tamen que sparsa. cur non igitur habito sine cessat motus. **L**ogor inter hec et silia. missas et orationes ommittere vel irrecollectus dicere. In que tamen fructus est vberior si bene fiat que in gressu tali que distributione vbi que per vnum non sepe perniciosus. vnum nam mores. sit ecclesie fructus. in anima cernentibus linquo. vbi locum habet illud apostoli. nemini cito manus imponeris neque concoueris peccatis alienis. **L**ogor et in temporalis vita que mediocare et despectus viuere. cum mediocritas aurea non amara paupras. sit tutissima. semper exigentia stat. cum alibi abundanter beas. et menagiū iam puiderim. quod cum detrimento magno opteret relinquendo dissipare. et cum gramat culis et pueris viuere. **L**ogor per viuendo decanatum tenere. vbi proficere verbis et exemplis sum astrici. et tamen si non residea in cancellaria. scit oes. est iuramentum que murmur quale detrimento. et quod iure vocabor monstru biceps. ambiduo in sup imo deierationis exemplum purabor. **L**ogor liti per adiuncto beneficio. vel cedere cum irrisioe et dano. vel cum fortissimo et insupabili hoste in eternum dimicare. Quod a moribus meis abhorret maxie

et insonat illud auribus meis. cur non magis iniuriā patimini. **L**ogor ad p̄bēdā nō uiter anhelare. me q̄q̄z et amicos meos huic noue cure subijcere. vbi q̄nta spes p̄uisionis sit. mores hodierni docere facilliter p̄nt et p̄fecto hoc q̄rere nō obligor nec ex altera p̄te ip̄rouisus stipēdijs p̄p̄rijs laborare nec q̄s hūc deserere locū vbi absq̄ onere saltez p̄culoso vacare mihi met possum z bec oia q̄ p̄mittunt z sequuntur scādala declinare.

Quōd si scādala post hāc resignatiōem (vt amici minant) cōtingāt. p̄fecto z veniet ea dē vel maiora. si nō diuisio vlla. **D**alo in alio sub alio z p̄ alio q̄s in me z sub me fieri. et notet illud salustij. Frustra niti z fatigādo nō nisi odiū q̄rere/ extreme demētie est.

Logor multitudinē in se q̄ ad agēdum qd nō placet aut licet. vel vt hostis ac suspēctus ambitōe h̄ri/ nec hīc dissimulare aut fugere seu tacere suff. cit. nisi patēter dama uero. cū tñ scrip̄tū sit. nō in se q̄ris mltitudinē ad faciēdū malū.

Logor p̄niciosa dogmata q̄lia iā seminata sunt ab aliq̄b/ vel tacere cōtra cōsciam/ vel cū summo mei. imo veritatis piculo/ illa p̄ reuocatiōes corrigere z nō potius cōfirmare fauētes dicētib/ miserint. vbi aut malicia p̄ualet/ habitādū nō esse suadet plato. et illic Ezech. z Hier. de gemēdo valet cōsiliū.

Logor linguas oēs maliuolas/ tāq̄ signū ad sagittā p̄peti q̄ tñ intolerabiliter z irrōnabiliter seuiunt et penetrāt. scūt exp̄ti. q̄stū deniq̄ nō i verbis solū sed in vita/ p̄pter coherētiā q̄ndam bic innotatā/ sit discimē agnoscunt. Quo pacto deniq̄ redimēdū tps sit vident. qz dies mali sunt imo supra modū piculosissimi z seditionū semib/ vadiq̄ repleti. **A**rs syon occupata fit in laqueū ip̄. Hierlm. felix porro e tali naufragio non sine b̄nificio si vel nudus enatauerit.

R

Ex aduerso p̄ sentia mea nihil allegari boni p̄t nisi spes quedā alijs p̄ficiēdi. quā fingit qdā. vti nā nō ceco iudicio rapn de exiguitate mea. q̄ q̄s ad hoc inutilis sit sentio. z dudū exp̄ior. scitū vere est illud plus alijs de te. **C**ōsideretur hic acri iudicio taz ex p̄teritis q̄s ex circūstātia rerū/ si plus obest ille q̄ cū suis p̄sonaliter q̄rit p̄seq̄/ z cū eo iusticia piclita tur quaz iuuat/ z vbi locū h̄z si vos p̄secuti fuerint zc. **C**ōsideret q̄s pua sit p̄ficiēdi spes apud eos q̄ sapiētes sunt in ocul suis et q̄ ad nil aliud vacāt/ nisi cū ar̄heniensib/ dicere vel audire aliqd noui. **U**bi p̄terea

multitudine res geritur. vbi si qui sint de sua salute solliciti/ facilliter et abūde cōsilia repiūt. apud illos p̄o q̄ salutē suā nō q̄rit/ p̄dicatio nō solū ociosa sed et p̄niciosa z irrisione digna si nō tñmō curiosa sit/ efficiatur. vbi aut nō est audit⁹ nō effundas p̄bū

Exēplo xpi q̄ corā herode cū audire curiosa gestiret obmutuit. **C**ōsideret q̄ p̄fect⁹ esse Strug⁹ p̄t/ solo etiā vite exēplo/ si verba deessent. vbi tñ p̄ficere/ b̄nificiū p̄notabilē p̄stringit platura tam solēnis.

Cōsideret ab exp̄tis/ qd apud magnates p̄sunt i ferioz verba. imo ḡuiter irascunt dicētib/ si nō sint fm volūtate si nō obfuet illud. loq̄mini nob placētia. z qd michee cōtingerit si nequa q̄s meminerint. Quap̄pter mlti doctorz z p̄dicantiū qd r̄ndēt dicere ioculatores z fistulatores mirant. q̄ ad arbitriū tr̄s/ pudiare nolentiū/ carnia. i. doctrinas inēsurāt variantq̄s.

Cōsideret q̄ repugnāte natura vel cōsuetudine q̄ altera natura ē nil vnq̄s feliciter agit/ Est at natura mea et p̄suetudo ad agibilia p̄sus inēpra. scrupulosa. iners. formidulosa. leuissime p̄turba/ ra vt plus milies exp̄ior iugiter. **Q**uid igit conabor/ i icū fluuiū/ cur vim nature faciā quā licet expellā furca (vt Orati⁹ ait) tñ vsq̄ redibit/ **Q**uid fructu p̄uisione z honore/ allecabor amicoz/ **F**ateor bec vltimo euincere potui carnalioz z h̄ pentib/ ruralibus hoc nō curātib/. imo ip̄is fratrib/ sororib/ muliebriz/ et ad altiorā scādētib/ minorib/ minor. s̄z iminēte tanto naufragio mercib/ etiā charissimis imo necessarijs/ vltro pietis/ engrandū est. z ab icēdio sine diuitijs p̄p̄rijs/ emigrandū. sicut a curia certe lucrosiore/ memetip̄m violēter eripui. nec p̄iget q̄s obniterent amici. **Q**uōd si dicat picula bec ex timore fugere z venire ad illud tentianū qd si celū ruat/ p̄culdubio plura dāt intelligi amicoz/ p̄minatōes ambiguae ex p̄teritis futura p̄sagio. et p̄ticularia tam nec dū loq̄z. nec dū ea q̄ intrinsec⁹ latēt aperio.

Cōsideret in q̄sta copia sunt mgr̄i ad cōtēplatiōem forte min⁹ idonei. q̄ oib/ agēdis in officio vigilantib/ libētib/ atq̄ felicius defuerēt. **N**ec optet h̄ boiem q̄rere i q̄ nō sit macula. qz rara nimis auis in terris/ nec p̄fecto talis sum ego.

Videte obsecro q̄s intolerabilis eēt error atq̄ supbia vel in me vel in alijs de me talia cogitare. et sic p̄ferre velle. q̄liter si mea deformis/ fetū sunz caballis añponit. Porro nō est concilium

S

Recōmendatio licenciandorū

cōtra dñm si ob oculis sim piectus. vt p̄sit
alter. Estimo p̄ audita z facta B̄ndictum
ne cederet ab amicis hoc supbie fuo fuif/
se deceptū. q̄si vicz eccia recederet cū sua ces/
sione. nec ali⁹ talis ad regimē ipi debitum
posse repiri. hec vero plane tentatio demo/
nij meridiani. **C**ōsideret quāra sit rari/
tas deo in cōtēplatiōis q̄ere vniētū more
poz sctoz. Jō si q̄s tenuiter ad h̄ op⁹ atp⁹
inueniat/credēdū sibi puto. qz talentū suū
tale est nō alia agibilia saltē in tāto. sic op⁹
oculi videre est: nō laborare. Habet enī q/
liber donū. p̄riū a deo/ talē cessionē/ hac cā
ipe Breg. nazāzenus/ z papa Celesti. z ali⁹
plures/ fuerūt executi. **C**ōsideret. si ad
ep̄atū vocaret vel aliud ingēs tpale bonū/
an amici cōsulerēt/ oibz sp̄eris cācellariāz
esse tenendā. Estimo nequaq̄s/ nō dubito
tū/ qn nūc securus volēdo descēdere/ illaz
desero/ q̄s aliter ascēdēdo. Nō si in casu di/
missiōis officij ad maiora/ vel p̄ mortē trā/
sitiu/ puidēdū restaret cācellarie agatur nūc
put tūc. imo tanto puidi⁹ q̄to deliberatio
maior esse pōt/ q̄s p̄mū data rapiat occasio
Cōsideret q̄ multi etiā ex amicis et qui
dicūt picula se videre/ p̄nt absq̄ tātis inui/
die odijs z aduersitatū causis/ subire illud
onus gratis. in q̄ tātis guar⁹ sum onerib⁹.
et nō irrōnabilr vsq̄s quāz quozūdā vera/
tus odijs q̄bus p̄ meā forte ambitioēz/ aut
importunitatē/ spes quā sitiūt adēpra est z
exorta. Nō si renuāt/ videāt qm equo me/
cū agāt iudicio. attēdant ne digito mouē/
re nolint opera q̄ in eis ceruicibz nolūt im/
manere. **D**eniq̄z neminē dubitare arbi/
tror qn liceat fm iura oia/ resignē b̄nificium
tale/ resignare in manu supioris. z vel reli/
gionē intrare. vel aliter viuere. p̄sertim b̄n/
ficiū aliud curatū h̄nti. Nō si licet/ cogno/
sco me z mores meos. certus sum certitudi/
ne tali quā in tali materia sufficiētē existio
q̄ mibi ē expediēs. **N**ō si fingāt nimis
me amātes/ illud nō expediēs ēē reipubli/
ce/ vel alioz p̄fectui. audiāt diuinū tonitru
um. Quid p̄dest homini si totū mūdū lu/
cref. Videant demū ne sint inter illos de q̄
bus alibi. Inimici hoīs domestici ei⁹. Illō
etiā pueris decāratū. Que nocitura tenes.
q̄uis sint cara relinq̄. **E**t ne me mutati/
ouis culpabilē arguāt. si nūc tā vehemētē
fugio/ qd tā diligētē p̄secut⁹ sum/ sciāt q̄a
meū sape/ cū etate z exp̄ientia creuit. et me
spes plurima frustrata est. certū vō est. id ē

illud tempibus mores sapiēs. **N**ō si al/
legetur infamia mea/ scio q̄ p̄ infamiāz bō
nam famā p̄gitur ad celū. Scio q̄ p̄ mini
mo mibi esse debz/ vt ab h̄iano die iudicer
qui me iudicat dñs est. Leterū non pplari
rumore sed scie simplicitate/ xp̄iani vita
metā. **C**ōsultius p̄fecro z honestius ē il/
lud vltro facere/ qd tamē ab inuito vl̄ ip̄a
mors extorquet. **E**xp̄liciant.

Recōmendatio li/ centiandoz in decretis. facta parisijs per eundem.

Questuerit forsan aliq̄s/ cur a vi
culis scholastice exercitationis
sunt hi venerabiles viri ita mul
tiplicitā numero q̄ merito/ ve/
lut in libertate q̄ndā adduci. Rūdemus p̄
verba sumi legislatoris dei/ in euāgelio di/
cētis. Dñs his opus habet. Originaliter.
Math. xxi. Bar. xi. Lu. xix. Quisq̄s enī
oculos sue cōsiderationis p̄ vniuersam ec/
clesiā deducere voluerit/ inueniet eā velut
aliquā domū gradē/ iuxta p̄phicā exclama/
tiōem. Q̄ isrl̄ q̄ magna est dom⁹ dei/ z igēs
locus possessionis ei⁹. p̄sider huic eccie do/
minus n̄r ih̄s xp̄us/ tanq̄s fili⁹ heres in do/
mo sua/ dei p̄ris sui/ fm aplm beb. p̄mo
Propterea loquēs in p̄bolicis frequenter
noianit p̄m̄familias. Recte p̄sus/ qz fa/
miliā h̄z multiplicē/ mirabili officioz. oz/
dimūq̄z varietate cōstitutā. q̄ etsi cūcta p̄ se
ipm̄ agere posset. disponere volens tñ nos
coadiutores esse suos. fm aplm. Ac p̄inde
bonitatis sue p̄cipies fieri. Assumit boies
ad obsequiū suū. Amurū qz inuēto etiam
vri dignatus est. dñi misit discipulos suos vt
soluerēt astra z pullū eius. vt dicerēt iterō
gātibz qz dñs his opus h̄z. hec fm litteraz.
Sed a l̄ra traducamus si placet verbuz
istud ad mysteriū pueniēs laudibz horum
spectabilū z eruditorū viroz. Ita enī mos
ita enī ius exigat vt laudent z dicam⁹. quia
dñs his opus h̄z. Quis dñs? Jā dictū est.
dñs dñiantū z rex regū. cui fuisse regnare ē
glo. Roma. p. Lūi⁹ agi frenis/ sūma libras
est Boe. de cōsol. Lūi⁹ seruitute glabato.
theologifaus aghates sūma inq̄dens inge/
nitas ista est/ in q̄ xp̄i fuit cōprobatur
Qua in re/ p̄tinus oñd̄ laus egregia do/
ctissimoz z inter signū baccalarioz. istoz
qm̄ tāti tā isq̄ dñi/ suos se dedicare studia
erūt. nec suos q̄lescūq̄. sed viriles seruos.

*hic vult p̄quod dicitur imp̄mōm
z cūct*

Dñs inq̄t his opus habet. Ecce nobilitas
insinuat. qz tali subsunt dño. et utilitas qz
dñs his opus habz: ¶ Sūt q̄ suos viles
et inutiles sub qdā falsa specie libratz et do/
minq̄ subdiderūt. hi sub dominio carnis
tanq̄ latrinarij. de q̄b̄ ad Roma. xvi. et ad
Phik. iij. Quorū deus v̄ter et glā in cōfusi
one. Sūt q̄ seruiūt mūdo vel māmone q̄s
notauit x̄ps dicēs: Nō potestis deo fūire
et māmone. Sūt q̄ seruiūt diabolo et pec
cato. Nā q̄ q̄s supatus ē / ei⁹ seru⁹ efficit.
p. Pe. ij. et q̄ facit peccatū suus est peccati
¶ Vos aut̄ meliori cōsilio et mēte / sprētis
his / nō tam dñis q̄ tyrānis crudelibz / fūi
facti estis deo. ita vt appellāmus sic quilibz
seruus⁹ fidelis et prudēs quēz p̄stituit dñs
sup familiā suā. Nam dñs his suis op⁹ bz
¶ Dñs itaqz vobis opus hz (O spectabi
les et prudētes viri) et hoc ad regimē sue fa
milie grandis q̄tū et tranq̄llū. Ad qd̄ : sa
ne vt doceatis eā iudicia iusticie / reddere
vnicuiqz qd̄ suū est. Ea enī demū vera par
erit. ea gubernatio idonea. ea seruiūt placēs
dño si manet vnicuiqz debitus ordo. Or
do aut̄ qd̄ aliud est. nisi parū dispariū q̄s
rerū sua vnicuiqz tribuēs collocatio. Hūc
ordinē docere hētis (O venerabiles licen
tiani) q̄b̄ dñs in hoc opus hz. vt ois d̄ fa
milie sua reddat ei religionē patrie. purita
tem p̄cie. charitatē ad primū. equitatē ad
iudiciū. vt sic ordinē q̄libet hō p̄ueniēter /
q̄ ad t̄paliū mīstratiōem Sc̄do q̄ ad spūa
liū dispositiōem et hoc in ordine ad primū
Tertio q̄ ad emēdatiōem p̄cie q̄ ad seipm
Quarto q̄ ad exhibitiōem reuerētiet patrie
q̄ ad deū. Hec sunt quatuor p̄ncipalia circa
q̄ versat̄ oim sacrorū canonū lex atqz tradi
tio docēs se regere. deū colere. neminē lede
re. rem suā vnicuiqz tribuere. Quorū noti
cia q̄ sit necessaria familie dñi / null⁹ igno
rat intelligēs. p̄terea nullas inducim⁹ pro
batōes / cōcordātiarū vel autoritatū qz ne
qz necesse est cū late pateant neqz ignorāti
bus leges loquor. ¶ Perspicuū ē igit̄ qm̄
dñs vobis venerabilibz licētiadis op⁹ bz.
p̄supposito fm̄ depositiōem testificatiōē
qz doctorū vestrorū et aliorū / qz hāc noticiā
am sacrorū canonū fūist̄ assecuti. Hec q̄p
pe noticia (iuxta mīsticū sensum) a sina do
mino seruiens. pullus vero discipul⁹ eius
studiosus / intelligi potuerat ¶ Sed omis
sa p̄secutiōe talis methaphore. veniamus
ad illud qd̄ obstrepunt et opponūt aliqui

dicentes. Oportet / fatemur ista cogitare q̄
sub q̄tarnario cōpleta sunt sc̄z rem suā vni
cuiqz tribuere. primū nō ledere. se regere. de
um colere. Sed cū in alijs facultatibz sus
ficiēter hec doceatur et sciatur quō non fru
stra / quō nō supflue / adiuncta dicet hec fa
cultas decretorū cū suis p̄fessoribz et studi
osis de q̄b̄ asseris / qm̄ dñs his opus habz
frustra q̄ppe fit p̄ plura / qd̄ pōt fieri p̄ pau
ciora / additio igit̄ facultatis decretorū / ne
qz necessitatē hēbit neqz utilitatē ¶ Et in
quiūt qz rem suā t̄pale vnicuiqz tribuere /
docēt sufficiēter leges hūane. fūdate i phia
moralī q̄ cuilibet naturali imp̄ssa fm̄ q̄s le
ges instituit et regit ad plenū in t̄paliū sus
is vita p̄ns. Per has vero canonicas tra
ditiones / visa ē alias plus turbari et litibz
affigi policia eccie q̄ trāquillitate letari
Et rursus qz reliq̄ tria q̄ vel spūalē cōuersa
tiōem hoim inter se / vel emēdatiōem pro
prie p̄cie cuilibet in se. vel cultuz patrie ad
deū respiciūt / sunt in sacris litteris abūde
tradita. alioqn̄ x̄ps hō et idē de⁹ cui⁹ p̄fecta
sunt opa (vt dicit Moyses) instituit et mi
nus p̄fecte ecciasticā domū suā. q̄ nec suo
neclongo postmodū t̄pe canoues istos ha
buit. Alioqn̄ insup lex euāgelica traderet i
sufficiēter mādata de q̄b̄ dñs asserit. Si
vis vitā ingredi sua mādata. Et iterū. hoc
fac et viues ¶ Ad sūmā ergo redit hec ca
lūnia. dñs inquit. p̄ regimine sue familie
in t̄paliū / dedit leges ciuiles et p̄ spūalium
gubernatione / tradidit euāgelicos canōes
aliā vero nō est inuenire vitā nisi vel t̄pale
q̄ p̄ leges regit. vel spūalē quā euāgelica lex
sufficiēter instituit Nōne q̄ cōcludere licet
qz nequa q̄ dñs his. i. canonistis op⁹ h̄ret.
¶ Sed qd̄ dicem⁹ ab hec doctissimi et sa
piētes viri p̄res et fr̄es. qd̄ huic calūnie r̄i
debim⁹? R̄ndebim⁹ p̄ cōsideratiōes aliq̄s
geometrico et doctrinali ordine positas se
cū dñs q̄s p̄bit a radice necessitas et opus
dñorū iuristarū. P̄tēbūt insup distincio
nes aliq̄ d̄ iuribz cāonibz et legibz ¶ Iste ei
doctrine moralis mod⁹ optim⁹ ē dñs fit reso
lutio ad certa. dñs qz sepat̄ p̄ciosum a vili et
quasi sub oculis vniū qd̄ qz sepatū ab alio re
ponit qd̄ cōfuse cōpositū fallere poterat in
spicientes. ¶ Potuerat cito induci decla
matoria et velut oratoria cōmēdatio / super
v̄ris p̄conijs singularibz. attm̄ excitatio stu
diofa vicit. iubēs talia singularia ad vespe
rias singulorū linqui. et ea nūc dicere que
¶ ¶

Recōmendatio licentiādorū

plus eruditionis scholasticę noscuntur continere. **I**nuestigamus igitur a fundamēto cās necessarie institutiōis quare dñs his op^o b3. **E**t hoc sit hec pma cōsideratio incipies ex alto. **P**rima cōsideratio. **D**ñs p suū velle impiosum ꝛ prātinum est p mū radicale fundamētū/dis legis vel canonis. **H**oc Amb. in exame. secutus Basiliū posuit dicēs q pma lex oim ē diuina volūtas. Volūtas illius/ius suū vni cuiq3 tribuēs. nullius autē ē ppetuū ꝛ cōstās volūtas/nisi dei. **S**ecōda cōsideratio. **D**ñs indidit cuilibet rei tm de lege/ q3 / rū de entitate ꝛ bonitate. **D**ia eui fecit in numero pōdere et mēsurā ꝛ ita sub lege certa. ait Boe. q ppe Sicut fecit oia ppter se ꝛ ad se sic oib3 dedit viā certā rēdentū ad se/ que dicit appetit^o vel amor ꝛ pōd^o / trahēs rē ad suū dñantū ꝛ iniale pncipiū. qd est ipse/ vt sit ipse alpha ꝛ o. pncipiū ꝛ finis. **P**otuerat hic fieri longa deductio de legibus varijs rerū/ tā in celo q3 in terra aut in mari ꝛ in oib3 abyssis/ in volucrib3 celi ꝛ q drupedib3 terre ꝛ piscib3 maris Sed omit tamus hec. et dicam^o p tertia cōsideratiōe. **T**ertia cōsideratio. **D**ñs sicut fecit bo minē/ vt sibi soli subiect^o / dñaret ceteris rationē tanq3 leges intimā ꝛ viuā/ neq3 eni ppter aliud d3r hō fact^o ad imaginē ꝛ similitudinē dei/ nisi q3 sui capax p rōem effect^o ē secū dū Aug^o ꝛ expositores catholicos. **H**oc viderūt phi q naturas aliarū rerū dixerunt regi a rōe sepata/ velut ab intelligentiā nō er rāte. homini vero rōem/ ppiā cōiūgerūt qm dixerūt reginā in suo microcosmo. que ad modū/ suo mō lōge tm excellētiōri dñmin^o in macrocosmo pncipatur. **Q**uarta p. **D**ñs indiderat homini rōem integrā ꝛ purā/ tanq3 sufficiēs pncipiū regitūū sui/ ipius ꝛ q ad deū et q ad primū ꝛ q ad corp^o ppiū ꝛ ad aliud qdlibet inferior. **A**lio / qn quō verū esset illud moysi iā allegatum Dei pfecta sūt opa. Quō piera vey eēt illō phificū. Deus ꝛ natura nō deficiūt i neces sarijs. si mox ab exordio/ nō dedisset deus hōi sufficiēs pncipiū supius regitūū ꝛ et ordinatiū atq3 regulatiū. Dedit vō. dñi hōiem instituit sub regula rectissima quā appellam^o originalē iusticiā. que p oia cō / formis erat q3tm optuit/ ipi pme ꝛ cōstanti iusticie q de^o est. p quā/ reddidisset hō vni / cuiq3 ius suū. i. qd suū erat. deo vic3 reuerē

tiam/ sine cōtradictione primo amicitiam sine dissensione. **C**orpi obediā ad rōem sine rebellionē. **L**eteris inferiorib3/ dñari / onē regitūā sine ipugnatiōe. **Q**uinta cō. **D**ñs nō habuisset opus legis vel cō nūctis/ in statu nature pmitus institute. sic nec hēbit opus in statu nature glificate. **Q**uare q3 cuilibet/ fuisse lex sufficiēter in scripta in libro cordis sui. nec opus erat vt q3 cū doceret iudicia iusticie. p iura vel leges aut canones/ hūano studio cōpositos vel libris aratis qd de futuro statu sonat illud pphicū Dabo leges meas in cordibus eoz. **S**exta cōsideratio. **D**ñs opus habuit iuristis legis ꝛ canonistis/ mō lo cutiōis p exposito. postq3 hō cū in honore esset nō intellexit/ cōpatus ē iūmetis isipis/ entib3 ꝛ filis factus est illis. **O**bscurato nimirū libro cordis interiori/ ꝛ velut obli terato / male cōtracto p diuersas passiōes vir poterat legi. vir ab hōie discerni qd re / ctū ab obliq. qd bonū a malo. qd iustus ab iniusto. qd daret ergo liber extrinsec^o / con tinens leges ꝛ pcepta/ p traditiōez deiz hō mīū/ sapiētiōz/ q3 lucidiora adhuc erant corda/ vel p diuinā celit^o illustratiōem/ vel p hūanā ꝛ diurnā inuestigatiōem/ iuuā / tib3 ad hoc ipm morib3 bonis q miro mō / do illumināt. sicut de alijs dicitū est q3 exces cauit eos malicia eoz. **A**ia eni viri iusti/ a nūciat aliqñ vera plus q3 septē / speculato / res / stituti in excelsum ad speculandū. ait Sapiēs. **P**otuerāt h induci speculatio nes gte multū/ de obscuratiōe vel oblitte ratiōe libri cordis. qd est speculm quoddaz veritatis ꝛ hoc p cōpatiōem ad varios mo dos diuersos/ q3 specula materialia distoz quētur/ nec dāt^o pas imagines. **H**as spe / culationes posuit Drexime de cōfiguratiōe qlitātū. illic videant. **S**eptima cōside. **D**ñs instituit p mū/ canonistā ꝛ legistaz ipm adam. **C**ōgruebat q ppe imo opus erat/ vt adā q p oim p ppatiōem carnis esse/ debuerat. fieret et p p gubnatiōem ꝛ i structiōem. **A**c p inde sicut in artib3 p cor^o / poris regimie necessarijs/ adam post pctm fuit p diuinā inspiratiōez erudit^o. de neces sarijs in q3 nō solū q ad esse sed q ad bñ esse q3to amplius opus erat/ p bñ esse ipi^o aieq ad scias ꝛ virtutes/ ipm diuinitus illustrari. et p ipm / pores filios eius/ de generatione in generatiōem. **H**ec est traditiō ipsius Iosephi in libro antiq3tatu3. cui cōsonat a

y

z

perta ratio Sic dicitur Beñ. q̄ dñs fecit ip
si ad emendas pelliceas. hoc est vt operari
fas est fieri docuit. sicut pare cibos vti me
dicinis colere agros. et ita de reliq̄s habet
palā et istis vñ p̄ma fuit origo et cā cuiusli
bet artis et inuētio scie et facultas. viij. cō.

Dñs vltra legē nature sō solū institue
de qua dictū est sed etiā de summitate deri
uare ac in posteros pmulgare q̄ dicit lex an
tiqua. **F**undatur hec cōsideratio sicut se
pta. plabente eni natura de vicio in viciū
plabebat cūter ad ignorātia maiorē legūz iu
riā et iustoꝝ iudicioꝝ. Ad dēda fuit igit de
claratio/ cū autoritatū infertioz circa mur
muratiōem p̄ceptoꝝ. tā generalitū sic decē
p̄cepta. q̄ spāliū sic erant iudicialia et cerio
nialia. **E**t ita dñs habuit op̄ legisgritis
et iuristis q̄ dicebant doctores et scribe. me
ditātes in hac lege/ die ac nocte. vt eā popu
lo simpliciori nūciarēt/ ne fierent sic equi
mul⁹ q̄ bonō ē intellectu⁹. s; a p̄primarent ad
deū p̄p̄e vt i chamo et freno certoꝝ p̄cepto
rū cōstringerent/ op̄ruit. **N**ona cōsidera.

Dñs vltra legē veterē op̄ hūit institue
re legē euāgelicā. **S**i q̄dē ad nihil p̄fectū
adduxit lex antiq̄ dicere Ap̄lo ad Heb. viij
Nihil ad p̄fectū adduxit lex. Erat eni figu
ra et ymbra noue legis. nā oīa in figurā cō
tingebāt eis sicut apls. Adueniēte igit re vel
luce impleta est lex illa nō soluta. Ac p̄inde
cōstituti sunt apli discipuli et euāgeliste tan
q̄ doctores hui⁹ legis et ceteri successōres
eoz q̄s theologos noīamus. nō fm corti
cē lire q̄ occidit sed fm interiorē sp̄m q̄ viuifi
cat. **D**ecima cōsideratio. **D**ñs op̄
ñ h̄et iurist⁹ alijsq̄ theolog⁹ si hoies secu
dū virtutes theologicas q̄ sunt fides spes
et charitas/ spōte vellēt regulari. Suffice
redixit Aug⁹ in enchiridion has virtutes
ad salntē oī hoī. q̄ppe claudūt i seip̄s duo
illa mādata/ in q̄b⁹ tota lex p̄det et p̄bete.
Diliges dñm deū tuū etc. Et proximum tu
um sicut teipsum. **I**nterest autem the
ologoz docere sufficiēter eā q̄ sūt fidei spei
et charitatis et in regulā euāgelicā et errores
insurgētes agnoscere. et cognitos vt caueā
tur ab alijs insinuare. ea deniq̄ docere cō
uenit. q̄bus hec triplex virtus gignit. nutri
tur defendit. roborat. **S**ic instituta vi
detur et gubernata fuisse sufficiēter ecclia p̄
mitiua sub aplis. ac deinde p̄ successiones
varias vsq̄ ad doctores/ sanctos inclusiue
p̄ q̄dūngētos annos et amplius q̄b⁹ rpalis

bus/ nō erat distinctio theologoz et cano
nistarum. licet canones sacri / multi essent
vltra tenorem exp̄sse traditū in euangelijs
et ceteris libris canonicis. Hi vero canōes
si bene inspiciamus/ nō sunt nisi cōclusio
nes elicite vel illate exp̄ncipijs theologis.
id est et euāgelio et alijs libris cāonic⁹ p̄ il
los q̄bus dicit x̄ps. Qui vos audit me au
dit. Nihil igit ammirandū si ad eosdē p̄ri
nebat cognitio et legislatio cōclusionū illa
rum canonicarū/ ad q̄s pertinebat noticia
principioꝝ. **I**nde est illud q̄d sapia dicit
sc̄ipa. Per m̄ reges regnāt etc. **E**t. cōsi.

Dominus p̄pter multiplicatiōem hoīz
sb lege sua euāgelica/ p̄uaricantiū eam mul
tis modis/ voluit h̄mōi canones multipli
cari. Et ita opus habuit canonistis. etiaz
in regimine sp̄iali. q̄ p̄dicti theologi/
nequa q̄s sufficiebant. **N**otemus hic ad
deklaratiōem amplioꝝ q̄ theologi p̄prio
noīe dicunt h̄i q̄ noticiā p̄fitentur et ha
bent/ eoz que p̄rie dicuntur esse de theolo
gia hoc est de iure diuino seu euāgelico q̄d
idem est et q̄ illud sciunt elucidare defende
re roborare. **S**unt autem quattuor ge
nera raliū que p̄rie dicuntur ad ius diuinū
et euāgelicū p̄tinere. Primū genus ē eoz
que cōtinentur exp̄sse in textibus canoni
ce scripture vt q̄ in p̄ncipio fecit deus celū
et terram. Sc̄m est eoz que cōsequuntur
cōsequenter dare in cōsequentiā necessaria
et euidenti/ apud omnem vtentem ratiōe.
ex eis que ibidem continent. Tertū est eo
rum que licet non sequantur in consequen
tia clara apud omnes vtentes ratiōe vel
aliunde doctos. tamen apud exercitatos i
sacris litteris/ consequentiā iudicatur op
tima vel sequela. Quartum est eoz que p̄
reuelatiōem sacram ecclesie constant. et hoc
vel exp̄sse et manifeste p̄ p̄phetias seu mira
culosas attestaciones. vel implicite p̄ com
munem attestacionem totius ecclesie vel cō
cilij generalis eam sufficiēter representā
tis. ac p̄ successionem legitimam deriuatā
ad posteros p̄ eos qui tales reuelatiōes ha
buerūt manifeste. Veritates oēs alie/ tāto
dicuntur magis pertinentes vel imperti
nentes ad theologiam et suos professores
quanto proximi⁹ vel remotius possunt i
ferri et p̄dictis. **P**rogredientes igitur
vltra ditamus q̄ p̄ter has veritates seu re
gulas oportuit multas explicari ad regimē
ecclesiastice familie/ que non poterāt exp̄sse

Recōmendatio licentiādozū

deduci ex sacra scriptura. sed oportuit fieri
limitatiōem p̄ autoritatē bñā. Recte eo
mō q̄ vltra p̄ncipia iuris moralis naturalis
et cōclusiōes euidenter et necessario sequen-
tes ex eis dē oportuit addi multas instituti-
ones. neq; clare dissonas/neq; tñ euidenter
sequētes ex dictis p̄ncipijs. et hoc autorita-
te p̄ncipiū vel cōstitutiū q̄b; res publica regen-
da subdebat. ¶ Exēplū in vno p̄ qd̄ sciat
in ceteris Cōfessio sacramentalis/est de le-
ge euāgelica p̄re dicta. sed q̄ fiat hoc t̄p̄e vlt̄
illo/et apud suū certū sacerdotē vel apud il-
lū/est de iure positiuo qd̄ nec clare sequitur
ex lege euāgelica q̄ sic debeat fieri nec tamē
est repugnans Talia sunt sine nūero in reli-
quis q̄ cōcernūt dei cultū et c̄haritatē erga
ip̄m et primū n̄m. ¶ Eij. consi. ¶ Dñs o-
pus habuit canonistis. nedū p̄pter multipli-
cationes h̄mōi canonū positiuoz. sed etiā
p̄pter incorrigibilitatē subditoz. ¶ Dērt
peccare mali formidine pene. aut Oratus
vt igitur pene varie p̄ varijs delictis ferrē-
tur/necesse fuit. quēadmodū p̄ diuersitate
morboz/ordināt medici diuersitatē reme-
dioz p̄ncipaliū vltra ea q̄ cognoscūt ex p̄n-
cipijs p̄bie naturalis vel sue medicine ge-
neralis. Cōstat at̄ institutiōes h̄mōi arbitra-
rias esse vt plurimū/que licet institutiones
cōformitatē q̄ndā hēant ad legē diuinā in
hoc q̄ nō ei palā dissonāt alioq̄n eēt in iq̄
nihilomin⁹ nō ita p̄tinet ad eā/q̄n alie pe-
ne possent eqliter stantib; illis p̄ncipijs cō-
stitui. Et hoc ē ius q̄le appellam⁹ pure po-
sitiuū vel humanū. ¶ Amplius vero eisi
repugnātia nō sit vt theologus sciat h̄mōi
cōstitutiōes penales et siles de iure positi-
uo. q̄ tñ humani capacitas ingenij/mltū
finita est/nec ad tot sufficit. dñs h̄uit opus
vlt̄ voluit distinctos i ecclia doctores institui.
q̄sdā ad ius euāgelicū p̄re dñi/q̄sdā ad
positiuū sciēdū dedicatos. Et ex his inue-
stigamus et inuenim⁹ p̄to/cōmoditatē di-
stinctiōis inter has facultates theologie et
decretoz. et dñs in hoc op⁹ decretistis
¶ Tredecima cōsi. ¶ Dñs nō instituit repo-
ni ea q̄ p̄re sunt fidei/in textib; canonū vlt̄
decretoz/vñ dicūtur canoniste vel decreti-
ste. tanq̄ illa p̄ se et p̄ncipaliter p̄tineant ad
facultatē decretoz. Nec cōsideratio rñd;
his q̄ post facultatē decretoz sic institutā/
cōtendere vellēt supflūā esse theologoz fac-
tatem. Habemus inquit articulos oēs fidei
et catholicas veritates. qd̄ egem⁹ theolo-

gis. ¶ Sed videat rō cur illic ponantur
les veritates/inuenim⁹ q̄ sunt tanq̄ artis
culi certi elicti ex theologia. q̄z declaratio
spectat ad eandē. quēadmodū ē factū ē in
legib; p̄ncipiū catholicoz/nō q̄ ad illas les
ges de directo spectēt sicut nec eoz declaratio.
quēadmodū nemo diceret q̄ declaratio
symboli aploz vel niceni cōcilij. ad simpli-
ces spectet. q̄b; tñ illud indicat et explicatur
et datur ad credendū. ¶ Quo pacto igitur
q̄reret aliq̄s reponūtur hec in facultate de-
cretoz vel in facultate legū tpaliū/q̄ ad the-
ologie p̄tinet facultatē. Facilis est respon-
sio. Reponūtur itaq; vt addant pene varie
cōtra eos q̄ ausu temerario 3 articulos sic
explicatos dogmatizare p̄sumerēt. Nec autē
adiectio canonū penaliū sicut ē de iure
positiuo/sic eārū cognitio spectat p̄re ad
decretoz vel legū facultates. ¶ Iij. consi.
¶ Dñs sicut in vno corpe naturali/diver-
sa mēbra singulis officia constituit/ne sit
scisma inter ea/sic in corpe místico/diver-
sos voluit eē doctores p̄ varietate doctrina-
rū legū vel iurū. ¶ Hac cōsideratiōe p̄sup-
posita ex p̄orib; p̄t̄ p̄nter iniusta cōcerta-
tiō vel q̄rela eozū. q̄ p̄ extollēdo sciam theo-
logie/illā decretozū vitupant vel ecōtra.
Docent agere qd̄ aliud ē/q̄ si oculus dicat
narib;/opa tua nō agēda. Rursus ē p̄sum-
ptio eozū q̄ ex necessitate sue scie/nitūtur et
tollere et arguere eā ceteris oib; p̄fectiorē euz
dicat p̄bs de metaphisica. Necarios q̄
dē oēs/dignior p̄fectior p̄o nulla. Cū p̄re
rea videt in corpe naturali/mēbra turpio-
ra et infirma plus h̄re necessitatis q̄ pulcri-
ora et p̄fectiora q̄lia sunt oculus et auditus
Deniq; manifestū ē ex his/ad quā faculta-
tem spectat iudicare de heresib; et hereticis
Cōstat q̄ ad theologiā. modū p̄o punien-
di/magis determinat facultas decretozū/
sed executiōem iudices et clientes seu bo-
delli magis sciūt. Exēplū de iudicio false
monete. cuius falsitatis cognitio/spectat
ad cāpsos/punitionis mod⁹/ad legistas
executio ad iudices et boztelles. ¶ Potue-
rat hic applicatio fieri de exāmie bulle illi⁹
p̄ medicos extorte. sed omitto. ¶ Iij. cōsi.
¶ Dominus habet opus sicut theologus
et canonistis/sic hominibus inferioris sci-
entie vel ordinis/quo ad cognitioem tra-
ditionum humanarum. ¶ Consulamus
experientiam et videbimus q̄ vltra scien-
tiam iuris diuini/et canonici positiuū/mlt̄

te sunt particulares leges et constitutiones positivae. necessarie in iudicijs. quales oportet scire ipsos procuratores et dietulos et alios inferioris ordinis. ¶ Si autem quereretur aliquis quoniam utilior sit ecclesie dei vel eruditior in his legibus vel timis procuratorum et promotorum vel in sacris canonibus positivis. Puto festinus ridebit et iri debet. imo spiritus domini canonistis talis inquisitione iure quod dicitur. Sed cum a filiis pergitur aliquis curiosus se (ne dicam fatuose) comparare sciam canonum positivorum per ecclesiastico regimine ad sciam evangelicam ipsi viderint. Exemplo filii dubitaverit aliquis quod huiusmodi est dignior in cura corporis vel medicus. Si quis proferat est vel eruditus in constitutionibus positivis sue religionis aut in synodalibus statutis. vel an precellat iurisprudentia. quod tamen ad horum particularium cognitionem non descendit. ¶ Essent igitur deinceps huiusmodi comparationes odiose et curiose. fatuose imo et fastidiose. nec sit scisma in ipso corpore ecclesie. sed ambulet quisque vocatione quam vocatus est gratiam quam accepit concias sine invidia et in alterutrum administrans.

Xvi. consideratio. ¶ Dominus opus habet decretis non solum propter rationes sumptas ex moralitudoine canonum positivorum concernentium spiritualem regimine sed etiam regulacionem temporalium maxime post dotacionem ecclesie in beneficijs et alijs abunde factis. ¶ Neque enim evangelica lex dedit expressas de temporalium regimine constitutiones. ac inde theologica consideratio / se ad eas particulariter agnoscendas / nequaquam extendit. ¶ Videtur autem sufficere leges humanitas tradite. sed si notaverimus aliam esse rationem de his que mere temporalia sunt / nec dedicata divinis vsibus / aliam eorum que cultum dei respiciunt in decimis et oblationibus / in beneficijs atque similibus / nemo mirabit si legibus alijs vti congrua fuit / pro his et pro illis. que admodum doctrina pure moralis / insufficientis fuit pro lege revelata. quoniam in obsequium suum possit.

Xvii. consideratio. ¶ Dominus non ita distinguit theologiam a sacris canonibus et e contra / quam utiliter et salubriter possint ab eodem homine spiritui sibi concedi investigari. Si ei reperiatur qui ultra canones sacros / legibus humanis debeat studium suum et e contra et profecerit in vtrisque si ultra philosophiam et metaphysicam multum quotidie in theologia se vehementer exercet. Hoc conveniens huius fieri / quod theologus descendat ad inspiciendum canones sacros tamquam conclusiones elicitas ex suis principijs theologice deducere. ¶ Sic erit talis ambi-

dexter. erit enim theologus canonista. et canonista theologus. et quis est hic et laudabimus eum. ¶ Quid autem facilius est examibus / aut per theologiam / scilicet cognoscere canonicam sciam vel e contra. Existimo quod primum sicut facilius est et ordinatius deducere ex principijs conclusiones / quam ex conclusionibus ad principiorum noticiam devenire. Addito quod agibilibus istorum vehementer consideratio a puericia vel ab adolescentia non tamen erudit neque clarificat ingenium / quantum exercitatio in speculabilibus principijs. ¶ Potuerat hic inferri querela frequenter incidens nostro tempore tam de theologis / quam ad speculabilia quedam parum utilia / curiosiores existunt debito. nolentes ad considerationem agibilibus tanquam suo ingenio indignam et rudem declinare. Rursus inculpandi sunt iuriste illi. qui particularibus conclusionibus iurium sic adherent ut vel ad principia resolutionis non advertunt.

Xviii. consideratio. ¶ Dominus voluit ita theologiam a canonibus separari / ut tamen maneret usus terminorum theologice incosusus. ¶ Scientia enim quolibet inferior / sicut sumit principia sua a superiore alternante eam. sic ut terminorum suorum proprietatem observet necesse est. alioquin fieret velut altera confusio babilonica per divisionem linguarum. nec mutuo se intelligerent theologus et iurista. ¶ Quia ex re patet quod ubi de istis terminis heresis et hereticus symonia et symoniacus et similibus / fit mentio recursum esse principale debet ad usum quem theologice sumo habet. scilicet quem dicit Augustinus quod nobis ad contra regulam loqui fas est. ¶ Ac inde patet quod expositio bulle medicamentum requirit exponi per ius evangelicum. ¶ **Xix. consideratio.** ¶ Dominus noluit ut secundum ius canonicum regularetur immobiliter de necessitate / tota ecclesie populus sicut oportet ipsum regi stabiliter et immobiliter per ius evangelicum et divinum. ¶ Tollit hec consideratio temeritatem aliquam vel ignorantiam quam suis iuribus positivis / immobilitatem et indisponibilitatem tale tribuit et parvum obligandi qualem habet ipsum ius evangelicum et divinum. Ac inde quod heu scadala que perturbaciones in evangelico regimine prode orta sunt et quotidie succrescant. legi fas est in experientie libro. Tales nimis intractabiles. quos philosophus appellat immanissimos / neque epikeiam neque bonam equitatem recipiunt. adherentes traditionibus suis sicut evangelio. imo propter traditiones suas / sicut conque-ritur christus / facientes irritum mandatum dei.

Tractatus

Dat. xv. **A**pplicauim⁹ alias cōsiderationē hāc p̄cipue vtilē ad materiā reduci/ onis grecoꝝ. sed nūc omittam⁹. **C**lavis est hec cōsideratio. p̄ inueniēdo d̄nter natu ram ⁊ cōditiōem toti⁹ euāgelice hierarchie. Et quō regimē ei⁹ monarchicū ē ⁊ regale q̄ ad sp̄ialia ex mobili institutiōe xp̄i. Cū vero sit existimādū q̄ ad t̄palia ē eccie dedi cata. nō ita est manifestū. Scitis cōcerta/ tiōes istic innūeras esse dicētib⁹ alijs q̄ ec clesia nihil h̄z t̄pale nisi a d̄nis p̄ncipibus alijs vero in oppositū certantib⁹ q̄ oio sūt eccie/ sed lites has vel numerare hic vel di rrimere/ nō n̄m est. **V**icesima cōside.

Dñs voluit eruditū in sacris canonib⁹ licentiā doctoralē imp̄tiri. q̄m⁹ h̄nt. ex h̄ autoritatez/ nō solū docēdi ip̄os canones/ sed eos doctrinalr̄ interpretādi exponēdi vel glosandi. Hoc inter cetera maxime op̄ali cētia doctoralis. et illud rōnabilr̄. nō ei po tuit omni hora fieri recursus ad cōditōez canonū. Propterea eruditū ⁊ app̄bat⁹/ cō/ ferēda fuit talis autoritas doctoralis. Nō solū ip̄is sed et p̄ncipali⁹ theolog⁹. p̄sertim vbi dubietas oriret ex his ⁊ circa ea q̄ ius e uāgelicū p̄t. ad elucidatiōem deducere. et quēadmodū architectonica p̄ncipat⁹ subal ternate scie. ⁊ sic ex p̄ncipijs cōclusiōes exa minant⁹. p̄bant⁹ si recte sunt. **D**eniqz cās alias h̄nie doctoralis eē dicim⁹. q̄m⁹ euitel cōfusio in politico regimē. ⁊ ne insufficiēs vel imerit⁹ ad hoc ip̄m se ingerat. Q̄ po/ stre mo honor alit artes dicit. Cicero ⁊ oēs accedūt ad studia p̄pter gl̄az. **P**ostulem⁹ tandē/ v̄t d̄ns p̄familias sup̄mus/ nos ita solui ⁊ ad ip̄m deduci p̄cipiat/ iuxta figurā asiuēz pulli ei⁹ q̄ ad hierl̄m celestē ip̄o sedē te ⁊ dirigēte pueniamus. **F**init.

E **A**ncipit tractatus eiusdem de nobilitate.

Nōmo q̄dam nobilis/ abijt in re gionē lōginquam accipe sibi re gnū. **Q**uis hō iste nobilis ni si ihs xp̄s nobilissim⁹ reg⁹ dauid inclita ples. De q̄ p̄ allegoriā Ec̄cs ait. be ata terra cui⁹ rex nobilis ē. Et in laudez sa/ piētē ait idē in pabolis. Nobilis i portis vir ei⁹. cū sederit cū senatorib⁹ terre. Qui p̄ terea de se loq̄bat samueli. Qui me cōrem/ nūt/ erūt ignobiles. **D**icam⁹ igitur aliq̄ de nobilitate. sumētes occasiōē ex p̄re mi

litis egregij dñi Guilhelmi sanet ⁊ nobilitate cōpositi. **N**obilitas p̄mo describit. sc̄do diuidit. tertio ignobilitas p̄adet. q̄rto corollariū quadruplex elicitur.

Nobilitas est eminētia q̄dā vel p̄n/ cipalitas. vel excellētia inter alias res sui generis. h̄ns facultatē aliq̄ in illas p̄sertim p̄pinqs influēdi. Nobil⁹ id circo dicitur hic accipere regnū sibi siue regimē aliq̄d alioꝝ. p̄pter influētiā p̄tatem. **N**obilitas sic descripta cōuenit cū libtate. q̄ est dignitas aliq̄ sup̄p̄ius nō alteri⁹ gr̄a. De/ terminatio p̄z p̄mo polit. multa p̄ exēpla. q̄m⁹ i omni genere d̄nat aliq̄d vnū q̄d in il/ lo genere p̄mū est ⁊ nobilissimū. tā in aiatz q̄ in aia carētib⁹. Hec descriptio p̄ sequē tia p̄spicua magis est.

Nobilitas sic accepta generaliter re pitur in maiori mūdo. et s̄l̄r i mio ri multis modis. quēadmodū va/ rie sunt hierarchie ⁊ p̄ncipatus. q̄m⁹ nō est nobilitas sine p̄ncipatu quodā. **N**obis litas in p̄mis est sup̄eminēter nec extra i ip̄sa trinitate br̄a. que ad sanū intellectū dicitur sup̄celestis hierarchia. Est enī in p̄re fō talis nobilitas seu dignitas vel autoritas q̄ notificatur p̄ duas natiōes istas. Inna/ scibilis et p̄ncipiū de nō p̄ncipio. Si militer in filio respectu sp̄s̄sc̄i. nec dicitur ignobilitas idcirco in sp̄s̄sc̄o. Quoz de/ claratio theologis remittatur. **N**obili/ tas est i angelis fm̄ triplicē hierarchiā que celestis appellatur. p̄mā sc̄dam tertiā. **N**obilitas rursus ē i eisdē angelis i ista q̄libet triplici hierarchia fm̄ tres ordies cōrētos in q̄libet. x̄t in p̄ma cherubin seraphin et throni. **N**obilitas ē in ecciastica hierar/ chia q̄ subcelestis dicitur exēplata p̄ cele/ stē. fm̄ tres stat⁹ eccie. p̄mos medios ⁊ in/ fimos. ad q̄s spectat secularē hierarchiam in dicta reducere p̄ tres act⁹ hierarchicos. q̄ sunt purgare illuminare ⁊ p̄ficere. In q̄q/ dem seculari policia/ signabiles sunt tres status p̄ t̄paliū regimē. suo mō. In cui⁹ su p̄mo statu vulgarior ⁊ v̄sitiator nobilitas collocata p̄ncipatur. **N**obilitas cōsequē ter ⁊ large sumpta. ponitur a p̄philosophā/ tib⁹ ⁊ theologis fm̄ quattuor gradus cre/ aturarū quarum aliq̄ue habent esse solum naturale. Alia esse et viuere. quedam esse ⁊ viuere et sentire. reliqua sicut homines/ p/ ticipant esse viuere et sentire. quibus etiā am hominib⁹ superaddiditur intelligere ⁊